

11.03.2025

Porlammin Metsästysseura Ry
Porlammintie 955
07820 Porlammi

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>

Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Porlammin Metsästysseura ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta ja toteaa seuraavaa:

LAUSUNTO

Porlammin Metsästysseura ry:n lausunto lakiesityksestä koskien metsästyslain 41 §:n muuttamista

Porlammin Metsästysseura ry esittää seuraavan lausunnon lakiesitykseen liittyen:

Lakiesityksen positiiviset elementit

Lakiesityksessä on useita hyviä elementtejä, jotka tukevat suurpetojen hallittua kannanhoitoa. On myönteistä, että esityksessä kannanhoidollisen metsästyksen hyväksyttävä päämäärä määriteltäisiin säädöksiin. Tämä toisi selkeyttä ja oikeusvarmuutta metsästyslupien myöntämisperusteisiin. Lisäksi se, että suurpetojen kannanhoito toteutettaisiin alueellisesti jopa RHY-kohtaisesti, vastaisi alueellisiin tarpeisiin ja vahvistaisi paikallisten toimijoiden asemaa. On tärkeää, että säädöksissä otetaan huomioon myös sosiaaliset ja taloudelliset seikat lupia käsiteltäessä. Tämä sisältää muun muassa lasten koulukyytien järjestämisen, maatilallisten työpanoksen arvostamisen sekä suurpetoaitojen rakentamiseen liittyvän työn. Nykyisellään näihin liittyvää työtä ei arvosteta, ja korvaukset eläinvahingoista jäävät usein teurasarvon tasolle, jolloin työpanos jää vaille taloudellista arvoa. Tämä epäkohta tulee korjata.

Karhukannan hallinta

Karhukanta tulee olla sen kokoinen, että sitä voidaan metsästää koko maassa taajaman ulkopuolella. Kannan ei kuitenkaan tule kasvaa niin suureksi, että metsästä vähenee ravinto, jolloin karhut joutuvat vaeltamaan uusien reviirien perässä. Kun ruoka on helpompi saada

taajamasta ihmisten läheisyydestä, on tämä selvä merkki siitä, että alueen karhukanta on liian suuri – olipa karhuja sitten yksi tai viisi. Tästä esimerkkinä voidaan mainita Pyhtään karhut, jotka hakivat ruokansa ihmisasutuksesta.

Ilveksen kantamäärityksen ongelmat

Ilveksen kanta määritetään petoyhdyshenkilöille tehtyjen pentueilmoitusten pohjalta. Laskennallisesti pentueiden osuus populaatiosta on 10 %. Nykyisin ihmiset eivät kuitenkaan jaksa tai halua ilmoittaa ilveshavaintoja, mikä vääristää kannanarviota.

Ilveskannan tulee olla sellaisella tasolla, että niitä voidaan metsästää koko Suomessa taajama-alueen ulkopuolella. Kannan määrittäminen tulisi järjestää niin, että ilveksiä metsästetään säännöllisesti ja jos havaitaan, että kanta alkaa alueellisesti vähentyä, etsitään tasapaino poikastuoton kanssa. Ilveksen ja karhun kannanhoidollista metsästystä tulisi tarkastella samalla periaatteella kuin poronhoitoalueen kannanhoidollinen metsästys.

Tarve susikannan viitearvon määrittelylle

Lakiesityksestä puuttuu kuitenkin suden suotuisan suojelutason viitearvon määrittely, mikä on kannanhoidollisen metsästyksen kannalta keskeinen elementti. On välttämätöntä, että säädösvalmistelussa määritellään kansallisesti susikannan minimikoko, jolla suojelutaso katsotaan saavutetuksi. Tämän ylittävä määrä susia tulisi voida asettaa metsästettäväksi ilman ylimääräisiä poikkeuslupia.

Esimerkiksi Ruotsissa on määritetty, että susien suotuisan suojelun taso on 300 sutta syksyn kannasta, ja tätä lukua ollaan parhaillaan laskemassa 170 suteen. Suomessa suden määrä oli ongelmaton, kun kanta oli noin 100 sutta, mutta nykyisin 300 sutta aiheuttaa jo merkittäviä ongelmia jopa taajama-alueilla, kuten Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla. Porlamin metsästysseuran näkemyksen mukaan suden minimimäärän asettamisessa tulee ottaa huomioon:

- * Suurpetojen tiheyden säätelytarve
- * Sosioekonomiset tavoitteet (ihmisten turvallisuus, kotieläintuotannon mahdollisuudet)
- * Laittoman tappamisen vähentäminen

Susi kuuluu Suomen luontoon, mutta ei pihalle, taajamiin tai haja-asutusalueille. Susikannan rajoittaminen kohtuulliselle tasolle on ainoa keino turvata kansalaisten turvallisuus, kotieläinten suoja ja suomalaisen metsästyskulttuurin säilyminen. Monissa metsästysseuroissa koiralla metsästys on jo jätetty kokonaan pois suden aiheuttaman uhan vuoksi – myös meidän seurassamme.

Suden näkeminen tai jälkien löytyminen pitäisi olla harvinaista ja herättää romantiikkaa. Nykytilanne on kuitenkin se, että sudet liikkuvat ihmisasutuksen lähellä lähes päivittäin, niiden läsnäolo enää herättää erityiset inhon ja ”taasko” reaktiot. Tämä osoittaa, että susikanta on liian suuri ja vaatii hallittua säätelyä.

Hirvieläinkantojen hoito ja tasapaino

Suden kannan kasvu estää hirvieläinkantojen hallitun hoidon. Reviirin myötä metsästyslupien määrä laskee automaattisesti 57 % riistanhoitosuosituksen perusteella. Jos susikanta ei verota hirvieläimiä tasaisesti, paikallisesti voi syntyä suuria hirvikantoja, jotka aiheuttavat liikenne- ja metsätuhovahinkoja. Suden määrän rajoittamisella on siis suora yhteys alueen luonnon ja riistan tasapainoon.

Riistahallinnon rooli lupaprosessissa

Yksittäinen metsästäjä tai petoyhdyshenkilö ei pysty perustelemaan suurpetojen poikkeuslupia riittävällä tavalla. Lainsäädännössä tulisi määrätä, että riistahallinnon tehtävä on tuottaa paikallistasolla aineisto, jolla suurpetojen poikkeuslupien perustelut voidaan laatia. Tähän sisältyisi:

- * Alueellinen suurpetokantojen suunnittelu
- * Toimijoiden kuulemiset
- * Lupaperusteludokumenttien tuottaminen

Toimintatavan tulisi vastata hirvieläinkantojen säätelyä, jossa Suomen riistakeskus järjestää alueellisia kuulemisia ja laatii arvioita kannanhoidollisen metsästyksen tarpeista ja vaikutuksista. Perustuslailliset kysymykset ja maanomistajien näkökulma

Metsästysseura on kuullut maanomistajia asiasta.

Eräs tilallinen lausui seuraavasti:

"Hei. Suurpetolausuntoa varten:

Lehmät ja hiehot laiduntavat toukokuusta-lokakuuhun. Eläinten hyvinvoinnin vuoksi on sitouduttu pitkään laidunkauteen. Vaarana on petohyökkäykset laitumille, jolloin naudat pelästyvät, karkaavat, vahingoittuvat ja pahimmassa tapauksessa menehtyvät. Ylimääräistä työtä tulee laitumien vahtimisesta, kun työtä on muutoinkin paljon. Koskaan aiemmin ei ole 50 vuoden aikana ollut vastaavaa ongelmaa susista. Lampaiden laiduntaminen on jouduttu siirtämään pienemmälle pihalaitumelle, jossa ne ovat jatkuvan valvonnan alla ja niitä joudutaan lisäruokkimaan läpi kesän. Lampaiden aita on korotettu riista-aidan korkuiseksi. Hevosia ei olla voitu enää öisin pitää laitumella, vaan ne ovat kesäisin yöt sisällä petovaaran vuoksi."

Tämän perusteella voidaan todeta, että perustuslain mukainen 15 § Omaisuuden suoja ja 18 § Oikeus työhön ja elinkeinovapaus ovat vaarantuneet nykyisen suurpetopolitiikan ja suurpetokannan takia. Valiokunnan tulee arvioida, onko yksi, kaksi tai lauma susia, karhu tai ilves niin arvokas, että elinkeino on toissijainen.

Yhteenveto:

Lakiesityksen myönteiset vaikutukset

Lakiesitys selkeyttää suurpetojen kannanhoidollista metsästystä ja tuo oikeusvarmuutta metsästyslupien myöntämiseen. Aluekohtainen säätely, jopa RHY-tasolla, tukee paikallisia toimijoita. Lakiesityksen myönteinen vaikutus näkyy myös sosiaalisissa ja taloudellisissa tekijöissä, kuten lasten koulukyytien turvaamisessa ja maatilallisten työpanoksen huomioimisessa.

Karhukannan hallinta

Karhukannan tulee olla tasapainossa, jotta metsästys voidaan toteuttaa koko maassa taajamien ulkopuolella. Liiallinen karhukanta johtaa ravinnon vähentymiseen metsässä ja karhujen siirtymiseen taajamiin, kuten on havaittu Pyhtäällä.

Ilveksen kannanarvioinnin ongelmat

Ilveskannan määritys perustuu pentueilmoituksiin, mutta ilmoitusten vähäisyys voi vääristää kannanarviota. Ilveskannan hallittu metsästys on tarpeen tasapainon säilyttämiseksi ja poikastuoton mukauttamiseksi.

Suden suojelutason määrittely

Lakiesityksestä puuttuu suden suojelutason viitearvo, vaikka se on keskeinen kannanhoidon osa. Esimerkiksi Ruotsissa suojelutasoa ollaan laskemassa 170 suteen. Suomessa susikannan kasvu 100:sta yli 300 yksilöön on lisännyt ongelmia taajama-alueilla.

Suden hallinnassa on otettava huomioon:

- Suurpetojen tiheyden säätelytarve
- Ihmisten turvallisuus ja kotieläintuotannon edellytykset
- Laittoman tappamisen vähentäminen

Hirvieläinkantojen tasapaino

Suden määrän kasvu vaikuttaa hirvieläinkantoihin ja metsästyslupien myöntämiseen. Epätasainen hirvikanta voi lisätä liikenne- ja metsävahinkoja.

Riistahallinnon vastuu

Riistahallinnon tulisi tuottaa paikallistasolla aineisto suurpetojen poikkeuslupien perustelemiseksi. Tähän tulisi sisältyä alueellinen suurpetokantojen suunnittelu, toimijoiden kuulemiset ja dokumenttien laadinta.

Perustuslailliset kysymykset

Suurpetokanta vaarantaa omaisuudensuojan ja elinkeinovapauden. Maanomistajien mukaan suurpedot aiheuttavat merkittäviä haittoja laiduntavalle karjalle, lampaille ja hevosille.

Laidunnuksen rajoittaminen lisää tilallisten työkuormaa ja kustannuksia. Valiokunnan tulisi arvioida, voidaanko yksi tai useampi suurpeto asettaa maanomistajien elinkeinon edelle.

Yhteenvetona Porlamin Metsästysseura ry esittää:

- Suden suojelutason viitearvon asettamista 100 yksilöön.
- Suurpetojen metsästyksen sosioekonomisten vaikutusten huomioimista.
- Riistahallinnon velvoittamista poikkeuslupien perustelujen laatimiseen.

Lakiesityksen muutokset ovat välttämättömiä turvallisuuden, luonnon monimuotoisuuden ja metsästyskulttuurin säilyttämiseksi.

Porlammi 11.3.2025

PORLAMMIN METSÄSTYSSEURA RY.

Lausunnon vakuudeksi.

Porlamin metsästysseuran hallitus sekä jäsenistö.